

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มาจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 18 โรงเรียน ในจังหวัดภาคใต้ 6 จังหวัดที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ได้แก่ ภูเก็ต ชุมพร สุราษฎร์ธานี สงขลา ปัตตานี และยะลา โรงเรียนที่มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่หลากหลายจะได้รับการสุ่มเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมภาษาต่างประเทศให้ครบถ้วนที่สุด กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) ผู้บริหารโรงเรียนที่รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ จำนวน 18 คน 2) ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีน จำนวน 65 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ในกรณีที่มีผู้สอนภาษาต่างประเทศบางภาษาในโรงเรียนเพียง 1 ราย ก็เจาะจงใช้รายนั้นเป็นกลุ่มตัวอย่างเลข และ 3) ผู้เรียนภาษาต่างประเทศดังกล่าว โดยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก จำนวน 129 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 212 คน แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลมี 3 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ทั้ง 3 กลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า ภาษาต่างประเทศที่มีการสอนมากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส จีน ญี่ปุ่น เยอรมัน ตามลำดับ ผู้สอนส่วนใหญ่เป็นชาวไทย และมีผู้สอนชาวต่างประเทศน้อยมาก ที่มีอยู่บางรายก็ไม่ใช่เจ้าของภาษา อุปกรณ์การเรียนรู้อุปกรณ์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น คอมพิวเตอร์ และที่นั่งในห้องปฏิบัติการทางภาษายังมีจำนวนจำกัด การสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการเข้าร่วมประชุม สัมมนา ฝึกอบรม การทำผลงานวิชาการ การคัดเลือกครูใช้วิธีการสอบสัมภาษณ์และประวัติส่วนตัว ไม่มีการสอบข้อเขียน

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษาคือ ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป และขาดแหล่งการเรียนรู้ และมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดงบประมาณจ้างครูชาวต่างประเทศเพิ่มเติม จัดวิทยากรที่เป็นเจ้าของภาษาให้ความรู้แก่ผู้สอนภาษาต่างประเทศ และจัดทัศนศึกษาต่างประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภายในประเทศ มีคุณวุฒิสาขาวิชาตรงกับวิชาที่สอน และส่วนใหญ่สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ผู้สอนส่วนใหญ่ถนัดในทักษะใดก็จะใช้ทักษะนั้นๆในการสอน เช่น ผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ถนัดทักษะการอ่านมากที่สุด และการฟังน้อย จึงใช้ทักษะการอ่านในการสอนมากที่สุด และการฟังในระดับน้อย เป็นต้น นอกจากนี้ทักษะที่ผู้สอนภาษาต่างประเทศ ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนามากที่สุดคือทักษะการฟังและการพูดซึ่งเป็นทักษะที่กลุ่มตัวอย่างผู้สอนไม่ถนัดมากที่สุด ยกเว้นผู้สอนวิชาภาษาจีนที่ต้องการพัฒนาทักษะการเขียน กลุ่มตัวอย่างผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยในการสอน

มากกว่าใช้ภาษาต่างประเทศ ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างผู้สอนวิชาภาษาจีน ข้อมูลที่พบแสดงให้เห็นว่าผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ต้องสอนภาษาต่างประเทศอื่นๆด้วย และยังมีภาระงานอื่นๆนอกเหนือจากการสอน

ผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้วิธีการให้ผู้เรียนปฏิบัติในชั้นเรียน บรรยายและศึกษาด้วยตนเองมากที่สุด และให้ผู้เรียนทำโครงการและศึกษานอกสถานที่น้อย ส่วนใหญ่ใช้ภาพประกอบ วัสดุจริงและแถบเสียงเป็นสื่อการสอน และใช้วีดิทัศน์/ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์ น้อยมาก ปัญหาของผู้สอนในการสอนภาษาต่างประเทศ คือ การขาดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพด้านภาษา ภาระงานที่มากเกินไป จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น ไม่รับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาในการฝึกทักษะน้อย

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนส่วนใหญ่เริ่มเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ส่วนผู้เรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาญี่ปุ่นทั้งหมด และผู้เรียนวิชาภาษาจีนส่วนใหญ่เริ่มเรียนภาษาดังกล่าวในระดับมัธยมศึกษา ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นถึงพื้นฐานการเรียนภาษาต่างประเทศที่ไม่เท่ากันของผู้เรียน

ผู้เรียนภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน จำนวนค่อนข้างมากเรียนพิเศษนอกเวลาเพิ่มเติม แต่ผู้เรียนภาษาจีนมีค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงเรียนพิเศษต่อสัปดาห์มากที่สุด ผู้เรียนภาษาอังกฤษมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษามากกว่าผู้เรียนภาษาอื่นๆ ผู้เรียนภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ส่วนใหญ่เรียนกับผู้สอนชาวไทย ตรงกันข้ามกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนที่เรียนกับผู้สอนชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่

ผู้เรียนส่วนใหญ่พอใจกับการเรียนในระดับมาก ยกเว้นผู้เรียนภาษาอังกฤษที่ส่วนใหญ่พอใจในการเรียนภาษาอังกฤษในระดับน้อย ผู้เรียนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ถนัดทักษะการอ่านมากที่สุด ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น และจีนถนัดการเขียนมากที่สุด ผู้เรียนภาษาเยอรมันและฝรั่งเศสถนัดการอ่านและการเขียนมากที่สุด อย่างไรก็ตามผู้เรียนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาทุกทักษะในระดับมาก โดยต้องการปรับปรุงทักษะการพูด และการฟังในระดับมากถึงมากที่สุด ผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้ภาษาต่างประเทศในกิจกรรมการเรียนมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ปัญหาการเรียนของผู้เรียนส่วนใหญ่ คือ การมีเวลาเรียนน้อยและไม่ต่อเนื่อง บรรยากาศในห้องเรียนร้อน อับอ้าว และเสียงดัง และแหล่งการเรียนรู้มีน้อย

Abstract

The purpose of this research was to explore a profile of foreign language education and use in secondary schools in southern Thailand. The sample group was 18 schools of General Education Department and the Office of Private Education Committee in six provinces – Phuket, Chumphon, Surat Thani, Songkhla, Pattani and Yala. These provinces were selected by a simple random sampling. Only the schools which provide a variety of foreign languages were selected so as to have sample groups with as many languages as possible. The first sample group was 18 administrators of academic affairs. The second group included 65 teachers of English, French, German, Japanese and Chinese languages. (If there is only one language teacher in the school, the teacher was then served as the sample group.) The last group consisted of 129 language students selected by a lot drawing method. The total number of the subjects was 212. Three types of questionnaires used in this study varied according to each group of subjects.

The findings showed that the English language was most taught, followed by French, Chinese, Japanese, and German languages respectively. Most teachers were Thai whereas foreign teachers, particularly native speakers were scarce. Learning facilities such as computers and language laboratories were still limited. Thai teachers had opportunities to broaden their knowledge mostly by attending meetings, seminars, trainings and studies leading to academic work. Teacher recruitments relied on oral tests and examinations of personal profiles, but no written exams.

The pedagogic problems stated by most school administrators were that students' lack of practicing outside class, an excessively high number of students per room and lack of learning sources. However, the school administrators suggested that more native speakers should be hired, Thai teachers should be trained by native speakers and there should be overseas study trips to increase teaching effectiveness.

Most schoolteachers graduated from universities in Thailand and taught in the fields they graduated. Most of them taught in junior and senior high schools. According to their reports, they often taught the skills that they mastered most. For example, English teachers whose outstanding skill was reading always teach the reading skill while listening practice rarely occurred. It was also found that most teachers needed to improve listening and speaking skills most since they were the skills most of them lacked. In contrast, most Chinese language teachers needed to improve their writing skill. The results also showed that some foreign language teachers

had to teach other foreign languages besides their specialized field while being assigned other responsibilities.

Most teachers emphasized drills for skill practice in class, lectures, and a self-study method but they rarely employed the project or other activities outside class method. For instructional media, pictures, authentic materials, and tape recorders were mainly used whereas videos, films, and computers were hardly used. The problems about foreign language teaching were that the teacher lacked self-development opportunity, and had overloaded work. There was also an excessively high number of students in a class, the students lacked enthusiasm and a sense of responsibility, and did not have enough time for practicing skills.

Most English language students started studying English in primary schools whereas French, German, Japanese, and Chinese were studied in the secondary school level. Therefore, the data reported the students' different background knowledge of foreign languages.

Many students attended private tutorial classes. Those who study Chinese possessed the greatest amount of tutorial time per week. The English language students nevertheless had more chances to participate in the language activities. In addition, most English, French, and German language students studied with Thai teachers. On the contrary, most Japanese and Chinese language students studied with the native speakers.

Most students were satisfied with their study except the English language students whose satisfaction was in the lowest level; however, they were highly skillful in reading. Writing was the mastered skill of Japanese and Chinese language students while reading and writing were that of French and German language students. However, most language students wanted most to improve all skills, especially listening and speaking ones. The majority of them employed the languages in academic activities more frequently than the other kinds of activities. The students' problems were inadequate studying time, often not extensive enough for effective practice, uncomfortable and noisy classroom atmosphere, and a lack of learning sources outside the classroom.